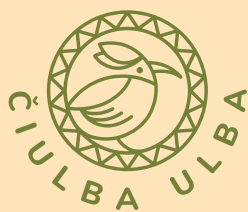

DZŪKŪ KULTŪROS FESTIVALIS

MARDASAVO KAIMAS,
RUGSĒJO 4-6 D.,
2020

Kabancis
cyltas

Dzūkų g.

Maudzykla

Maudzykla

Merkys

Dzūkų
namas

Palapinių
kaimelis

Parkingas

Sveikinam Tavi, tapus pirmojo dzūkų kultūros festivalio „Čiulba ulba“ dalimi!

Mincis surengc festivalukų Dzūkijos žmonėm, katran kiekvienas atrastų sau mielų dzūkiškų veiklų, kilo jau senokai, ale šiais metais ilgai brandzinusis svajonė išsipylė.

Mardasavan šitų savaitgalį susrinko muzikantai, daininykai, amatinykai, poetai, kalbinykai ir kino kūrėjai tam, kad primintų, kokia graži ta dzūkų kultūra: kokia nuostabi šneka, kokios vingrios dzūkų senosios giesmėtės bei kap tarmė gali gražiai suskambėc modernion muzikon, kokia garbynga šitų vietų partizanų karo istorija, koki kruopštumo ir suskaupimo raikalaujancys vietos amatai, katriej tebepuoselėjami auksarankių žmonių.

Kad jau atkeliavai ca, nerk in Dzūkijos tradicijas, išmėgyk viskų, kų cik cia randzi, pasjunk in gražausių tarmį ir dainuok kartu su visais. Šiton knygutėn rasi ne vienų Petro Zalansko (1900-1980 m.), gyvenusio cia – Mardasavan, mylėtų giesmį. Dar daugiau jų galėsi išgyrsc ir išmokc laisdamas laikų cia.

Turbūt atspėjai – kadangi Petras Zalanskas, iš katro buvo inrašyta per 340 dainų, šįmet būt šventįs 120-ąjį gimtadzienį, pirmasis dzūkų kultūros festivalis „Čiulba ulba“ ir kviecia pažinc šitų nuostabių asmenybį: pavaikšcinėc takeliais, katruos jisai myndziojo, pamacyc jį pacį nebylion juodai-balton dokumencikon, paklausyc jo dukros Marijos Liugienės ir jos šeimos prsiminimų, pasmokyc Petruko dainų bei pakvėpuoc tuoj oru, katruo jisai kvėpavo, visų gyvenimų pralaidjs cia – Mardsavo kaiman.

Linkim pacio veseliausio laiko, malonių naujų pažincių ir atradzimų!

Dėkavojam Kristinai Aponavičiūtei už paruoštas spausdzinimui natas ir Ignei Miškiniui už šitos knygetės bei festivalio atribucikos dizainų.

Organizatoriai

Programa: penktadienis (rugsėjo 4 d.)

- 17.00 **Vartų atkėlimas**
Atvykimas, insikūrimas palapinių miestelin.
- 19.00 **Festivalio atdarymas**
- 19.30 **Festivalio kinas**
Petras Zalanskas ekranan: nebyliosios Algimanto Kunčiaus dokumentikos ir kitos vaizdo medžiagos aplink Mardasavo kaimo dainininką peržiūra.
- 21.00 **Suspažinimo nakčiškiai**
Griežia Varėnos rajono muzikantai, šoka visi!
- 22.30 **Dzūkiški pasdainavimai prieg laužuko**
Dalijamės atsineštomis dzūkiškėmis giesmetėmis vieni su kitais.

Programa: šeštadienis (rugsėjo 5 d.)

- 10.00
↓
19.00 **Amatų kiemas: dzūkiškų amatų mugė**
- 10.00 **Petro Zalansko pėdomis**
Žygio metu aplankomi Petro Zalansko namai, Mardasavo kapinės, Ūlos ir Merkio upių santaka, Petruko akmuoj, Trys šalciniai, Ūlos skardzis. Pasiėkus Ūlos skardzį – Petro Zalansko dainų mokymai-pasdainavimai. Žygis pajuda nuo Dzūkų namo 10 val. ryto, žygį veda Marija Liugienė.
- 15.00
↓
18.00 **Mokomės dzūkiško amato**
- Keramika – Artūras Matonis-Takimantas,
 - Gorčių pynimas – Romas Norkūnas,
 - Verpimas rateliu – Laura Garbštienė,
 - Burzgulių gamyba vaikams – Algirdas Juškevičius.
- 18.30 **Dzūkų cikšėjimai**
Paskaita-viktorina „Esam dzūkai – šnekėkim dzūkiškai!“ – lekt. Danutė Valentukevičienė, Vilija Ragaišienė (Lietuvių kalbos institutas).
- 20.00 **Festivalio kinas**
Naujausio Vytauto V. Landsbergio dokumentinio filmo „Vanago portretas“ peržiūra ir aptarimas su režisieriumi.
- 22.30 **Nakcies čiulbesiai: Saulius Spindi. Vai tu girala**
Petro Zalansko dainų ir alternatyvios elektroninės muzikos sintezė.

Programa: sekmadzietis (rugsėjo 6 d.)

10.00

19.00

Amatų kiemas: dzūkiškų amatų mugė

11.00 **Ryto ulbėjimai: dzūkų poezijos skaicymai**

- Poeto Vlado Braziūno ir kompozitoriaus, multiinstrumentininko Algirdo Klovos kompozicija poeto balsui ir skambanciai gausai „Ko palinkai in šalaį?“
- Dzūkiškų poezijų skaito poetai Juozas Žitkauskas, Romas Sadauskas.
- Dzūkodelika: Roko Kašėtos dainuojamoji poezija.

13.00 **Petras Zalanskas gyvas dainoje**

Ansamblių, solistų ir duetų koncertas, katran skambės Petro Zalansko giedotos dainos.

Dalyvauna:

Vilniaus universiteto folkloro ansamblis **RATILIO**, folkloro ansamblis **VILNIAUS DZŪKULIAI**, Varėnos kultūros centro folkloro ansamblis **ŽEIRIA**, folkloro grupė **RANA**, slauna **Petro Zalansko giminėtė, Veronika Povilionienė, Eglė Burkšaitytė, Eglė ir Rokas Kašėtos, Vera Venckūnaitė-Čepulienė, Toma Čepaitė, Agota Zdanavičiūtė-Bėkštė, Kamilė Andrijauskaitė, Augustė Bernatavičiūtė, Saulė Miškinytė** ir kiti.

15.00 **Mokomės dzūkiško amato**

18.00

- Šiaudzinio sodo rišimas – Marija Liugienė,
- Dzūkiški nėriniai – Daiva Petruškevičienė,
- Žvakių liejimas – Vita Barišauskienė,
- Virtuvės inrankių drožyba – Algirdas Juškevičius.

18.00 **Pasdalijimo įspūdžiais ratas, festivalio aptarimas**

19.00 **Festivalio uždarymas**

Petro Zalansko mylėtos dainos

ŽALIOJ GIROJ STADAĖLIS (meilės daina)

Rubato ♩ ≈ 144

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of three staves. The first staff contains the melody with lyrics: (e) Ža - lio - j gi - rioj sta - da - lė - lis - tai slau - nas me - . The second staff continues the melody with lyrics: de - li - s, tai sla - u - nas me - de - (lis). The third staff contains instrumental accompaniment with various rhythmic patterns and fingerings indicated by circled numbers 1, 2, 3, 4, 5.

Žalioj girioj stadaėlis¹ –
Tai slaunas² medelis,
Tai slaunas mede(lis).

Kap inširsiu, tai iškirsiu,
Per tvorų išmesiu,
Per tvorų išme(siu).

Pas motuį, pas širdeį –
Tai slauna dukreė,
Tai slauna dukre(tė).

– Nor tu kirsi, nor kaposi,
Dar geriau bujosiu,
Dar geriau bujo(siu).

– Aukštas dangus, šviesios žvaigždės,
Švieskit man kelalį
Jocia pas merge(tį)?

Kap tu josi pas mergetį,
Kelalį pastosiu,
Kelalį pasto(siu).

Arškėtėli garbuonėli,
Nestovėk prie kelio,
Nestovėk prie ke(lio).

¹ **Stadaėlis** – sedulė

² **Slaunas** – puikus, šaunus, turintis gerą vardą, garsus, plačiai žinomas

ČIULBA ULBA SAKALAS (pažintuvių daina)

♩ = 90

Čiul-ba u - ul - ba sa - ka - las, čiul-ba u - l - ba sa - ka - las ant jie - va - ro tu - pė - da - mas.

① 2, 5, 7, 9 3, 4, 8 ② 2 ③ 2, 4 - 9 3

The musical score is written on a single staff in treble clef. It begins with a tempo marking of ♩ = 90. The piece is in 4/4 time and consists of 9 measures. The melody is marked with three phrases: ① (measures 1-3), ② (measures 4-5), and ③ (measures 6-9). The lyrics are written below the staff, with syllables aligned under the notes. Fingerings are indicated by circled numbers 1-3. The piece ends with a double bar line.

Čiulba ulba sakalas,

Čiulba ulba sakalas

An jievaro tupėdamas,

Kalba bernelis, kalba,

Kalba bernelis, kalba

An žirgelio sėdėdamas,

An jievaro tupėdamas,

An jievaro tupėdamas,

An vuogelių žūrėdamas:

An žirgelio sėdėdamas,

An žirgelio sėdėdamas,

An vynelio žūrėdamas:

– Kad aš tīnai nułėktau,

Kad aš tīnai nułėktau,

Tai daug vuogelių gertau,

– Kad aš tīnai nujotau,

Kad aš tīnai nujotau,

Tai daug vynelio gertau,

Tai daug vuogelių gertau,

Tai daug vuogelių gertau

Jir geguļį pasdabotau³,

Tai daug vynelio gertau,

Tai daug vynelio gertau,

Jir mergeļį pasdabotau,

Jir geguļį pasdabotau,

Jir geguļį pasdabotau,

Savo šalyj parviliotau.

Jir mergeļį pasdabotau,

Jir mergeļį pasdabotau,

Savo šalyj parviliotau.

³ **Pasdaboc** – įsižiūrėti, išsirinkti

KAP AŠ BUVAU MAŽAS (piršlybų daina)

♩ = 96

① Kaip aš bu - vau ma - žas, ma - žas ne - dzi - dė - lis,
 ② aš, lop - ša - ly gu - lė - da - mas, mie - go ne - no - rė - jau, //rė - (jau).
 ③
 ④
 ① 9 ② 2, 4, 5, 8 7 ③ 2 - 4 ④ 2, 3 7, 8

Kap aš buvau mažas,
 Mažas nedzidėlis,
 : Aš lopšaly gužėdamas
 Miego nenorė(jau). :

Oi kap aš injojau
 Žaliojoj giretėj,
 : Krito rasa nog medelių
 An mano žirge(lio). :

Biskj pas'ugėjau,
 Vaikščioči pradėjau –
 : Jir nuvejau in stainej⁴
 Žirgelių dabo(ca). :

Oi kap aš išjojau
 An lygaus laukelio,
 : Krito rasa, dzūvo rasa
 Nog mano žirge(lio). :

– Vai tėvule mano,
 Tėvule širdela,
 : Katrj duosi man žirgelj
 Joca pas merge(tj)? :

Oi kaip aš dajojau
 Uošvetės dvarelj,
 : Jir užpuotė margi kurtai
 An mano žirge(lio). :

– Vai sūneli mano,
 Sūneli vaikeli,
 : Šyvas žirgas, tymo⁵ balnas
 Joca pas merge(tj). :

Oi jir išejo
 Senoji uošvetė.
 : – Sudrum⁶ sudrum⁶
 margus kurtus
 Nog mano žirge(lio). :

Oi kap aš išjojau
 Viešuoju kelaliu,
 : Tai po žirgo kamanėtėm
 Ugnėtė žara(vo). :

⁴ **Stainia** – arklidė, tvartas
⁵ **Tymas** – išdirbta ožio oda
⁶ **Sudrumsc** – sutramdyti

BROLALIAI MANO (jaunosios graudzinimo daina)

♩ = 60 - 84

The musical score is written in treble clef. The first line is in 4/4 time and contains the first two measures of the melody, marked with circled numbers 1 and 2. The second line continues the melody, marked with circled number 3, and includes a key signature change to two flats (B-flat and E-flat) and a time signature change to 6/8. The third line shows three measures of accompaniment with fingerings 1-2-6, 2-6, and 3-3-6.

Bro - la - liai ma - no, sa - ka - lai ma - no, kin - ky - ki - te
ži - r - ge - lius, va - žuo - siu ba - ž - ny - čė - lėn.

① 2 - 6 ② 2 - 6 ③ 3 - 6

Broliai mano,
Sakalai mano,
: Kinkykite žirgelius,
Važuosiu bažnyčėtėn. :

Kap davažavau
Aukštų kalnelį,
: Sustabdykit žirgelius,
Aš aisiu an kalnelio. :

Tai aš užaisiu
Anta kalnelio,
: Tai aš atsisveikysiu
Savo radnų motuį. :

– Dukrela mano,
Viešnela mano,
: Tai tu atsisveikinai,
Kap kalnelį lydėjai. :

Tu kalnan ėjai
Ir gailiai verkei,
: Klupo tavo kojetės,
Laužei baltas rankelas. :

Klupo kojetės,
Laužei rankelas,
: Rovei gelsvas kaselas,
Šluostei melsvas akelas. :

VAI AŠ AISIU TON ŠALALĒN (jaunosios graudzinimo daina)

♩ = 108

Vai aš ai - siu ton ša - la - lēn, kur čiul - ba ul - ba paukš - te - liai,
graj - na vō - lun - gē - lē ir lakš - tin - gē - lē - lē, //lē(lē).

Vai aš aisiu ton šalalēn,
Kur čiulba ulba paukšteliai,
: Grajna volungētē
Jir lakštingatē(tē) . :

Vai aš aisiu ton šalalēn,
Kur čiulba ulba paukšteliai,
: Grajna volungētē
Jir lakštingatē(tē) . :

O tēvulis ataidamas,
Už rankelių suimdamas:
: – Verksi, dukrela,
Verks tavo širde(tē) . :

Jir sasutē ataidama,
Už rankelių suimdama:
: – Verksi, sasula,
Verks tavo širde(tē) . :

– Nor aš verksiu, bet ne viena,
Bėdavosiu⁷ ne aš viena –
: Verks ir tēvulis,
Šimtus skaicyda(mas) . :

– Nor aš verksiu, bet ne viena,
Bėdavosiu ne aš viena –
: Verks ir sasutē,
Rūteļj skinda(ma) . :

Vai aš aisiu ton šalalēn,
Kur čiulba ulba paukšteliai,
: Grajna volungētē
Jir lakštingatē(tē) . :

Vai aš aisiu ton šalalēn,
Kur čiulba ulba paukšteliai,
: Grajna volungētē
Jir lakštingatē(tē) . :

O motutē ataidama,
Už rankelių suimdama:
: – Verksi, dukrela,
Verks tavo širde(tē) . :

O brolalis ataidamas,
Už rankelių suimdamas:
: – Verksi, sasula,
Verks tavo širde(tē) . :

– Nor aš verksiu, bet ne viena,
Bėdavosiu ne aš viena –
: Verks ir motutē
Šarvelj⁸ skirda(ma) . :

– Nor aš verksiu, bet ne viena,
Bėdavosiu ne aš viena –
: Verks ir brolalis,
Žirgus kinkydamas . :

⁷ **Bėdavoc** – bėdoti, dejuoti, aimanuoti

⁸ **Šarvelis** – kraitis

VAI TU GIRALA (kraicio išvežimo daina)

Poco ruobat ♩ ≈ 72

The musical score is written on two staves. The first staff is in 4/4 time and contains the first six measures of the melody, marked with circled numbers 1 through 6. The second staff continues the melody, marked with circled numbers 2 through 4, and includes changes in time signature to 3/8, 4/8, 6/8, and 8/8. The lyrics are written below the first staff.

Vai tu gi - ra - la, gi - ra - la ža - lio - jį, pil - na rai - bų paukš - te - lių.

Vai tu girala,
Girala žalioji,
Pilna raibų paukštelių.

Ne ca motutė
Mani pažadėjo,
Ne ca mani nulaido.

Ca ir gegutė
Lizdelio nekrovė,
Ca raiba nekukavo.

Šitan kaimelin
Mani pažadėjo,
Per laukelį nulaido.

Vyšnių sodelin
Lizdelį sukrovė,
Beržlynėlin kukavo.

Jaunam berneliu
Mani pažadėjo,
Už našlialio nulaido.

VAI TU SAKAL SAKALE (sugultuvių daina)

♩ = 120

Vai tu sa-kal sa - ka - le, sa - ka - lè - li ra - i - ba - sai. //ra - i - ba - sai.

Vai tu sakal sakale, – Gulk, bernas, pataluose
: Sakatėli raibasai. : : Kaip auksas sidabruose. :

Tu, aukštai lakiodamas, Aš jauna prieg šalažės
: Naujienas nešodamas. : : Kaip rūta prie daržalio. :

Ėk, sakale, per maras, Prašysime gaidelių,
: Gerk marų vandenėlį. : : Kad anksci negiedotų. :

Jir gerdamas klausyke, Kad anksci negiedotų,
: Kur gegutė kukuoja. : : Mus du jaunu migdzytų
Ir nakteį ilgytų.

Kur gegutė kukuoja, Sauliutė užtekėjo,
: Tī mergetė dainuoja. : : Gaideliai negiedojo. :

Po svirny vaikščiodama, Gaideliai negiedojo,
: Patažėlį klodama. : : Mus du jaunu migdzino
Ir nakteį ilgino.

TU PUCINE RAUDONASAI (šeimos daina)

Poco rubato ♩ ≈ 72

The image shows a musical score for the song 'Tu pucine raudonasai'. It consists of two staves of music in a 2+5/4 time signature, with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The melody is written in a soprano clef. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the lyrics: 'Tu pu - ti - ne rau - do - na - sai, pu - ti - nè - li'. The second staff contains the lyrics: 'rau - do - na - sai, ko pa - vir - tai i - in ša - la(ĥi)?'. There is a fermata over the note 'i' in the second staff.

Tu pu - ti - ne rau - do - na - sai, pu - ti - nè - li
rau - do - na - sai, ko pa - vir - tai i - in ša - la(ĥi)?

Tu pucine raudonasai,
Pucinėli raudonasai,
Ko pavirtai in šala(ĥi)?

Atsišaukė ma dalaĥė,
Atsišaukė ma dalaĥė
Anoj pusėj krašti ma(rių).

Ko pavirtai in šalaĥi,
In šalaĥi neščėslyvų,
O aš jaunas be dala(ĥės)?

– Aik, dalala, šian kraštely,
Aik, dalala, šian kraštely,
Jau aš tavī seniai lau(kiu).

Ainu keliu dainuodamas,
Ainu keliu dainuodamas,
Dalios, laimės jieškoda(mas).

Jau aš tavī seniai laukiu,
Jau aš tavī seniai laukiu,
Iš vargelio neišsitrau(kiu).

NEDAUG IŠGĖRIAU (karo-istorinė daina)

♩ = 54

Ne - daug i - š - gė - ria u, cik pu - s - gor - tē - lį, pra - gė - ria u ra -
 zu - mė - lį, pra - gė - ria u ra - zu - mė - lį.

Nedaug išgėriau, Cik <i>pusgortėlj</i> ⁹ , : Pragėriau <i>razumėlj</i> ¹⁰ . :	Traca nutūpė Prie mano šalies – : Tai toj mano mergetė . :
---	--

Per tiltą jojau, Nog žirgo puoliau, : Purvynėlyj gulėjau :	Motužė verkė Savo sūnelio : Savo visų viekelj ¹¹ . :
--	---

Aš tī gužėjau, Per tris dienėlas : Niekas manī nelankė . :	Sasužė verkė Savo brolalio : Cielus trajis metelius . :
--	---

Oi ir atlėkė Trys raibos paukštės, : Visos trys gegužėtės . :	Mergetė verkė Savo bernelio : No ryto in pietelius . :
---	--

Pirma nutūpė Gali galvėtės – : Tai toj mano motužė . :	O jau po pietų Gėrė, uliavoj ¹² : Ir kito sau dabavoj ¹³ . :
--	--

Antra nutūpė
Gali kojėlių –
: Tai toj mano sesužė . :

⁹ **Pusgorčius** – senovinis tūrio matas skysčiams ir bieriems produktams seikėti (gorčius = ~2,8l)

¹⁰ **Razumas** – protas

¹¹ **Viekas** – laikas

¹² **Uliavoc** – linksmintis, puotauti, trunkytis

¹³ **Daboc** – (jisi)žiūrėti, pamilti, kreipti dėmesį

PONE KARALIAU! (religinė giesmė)

2 Po - ne Ka - ra - liau, Die - ve Ab - ra - o - mo, do - va - nok mums grie - kų at - lei - di -

3 mą ir Dva - sia Šven - tos ap - švie - ti - mą, i - dant pa - žin - tų Ta - ve žmo - nės, jog tu e - si

4 Vieš - pats Die - vas mū - sų. Su - si - my - lėk, su - si - my - lėk, su - si - my - lėk ant

5 su - tvė - ri - mo Ta - vo, ku - rį at - pir - kai bran - giu krau - ju sa - vo.

CODA

O ne - rū - s - tauk ant mū - sų, pra - šo - me ta - ve Vieš - pa - tie.

Pone Karaliau, Dieve Abraomo,
Dovanok mums griekų¹⁴ atleidimą,
Ir Dvasios šventos apšvietimą,
Idant pažintų žmonės Tave,
Jog Tu esi Viešpats Dievas mūsų,

Susimylėk! Susimylėk!
Susimylėk ant sutvėrimo Tavo,
Kurį atpirkai brangiu krauju Savo.

Pone Karaliau, Dieve Abraomo,
Dovanok mums sveikatą,
Ir at'tolink nesveikatą,
Idant pažintų žmonės Tave,
Jog Tu esi Viešpats Dievas mūsų,

Susimylėk! Susimylėk!
Susimylėk ant sutvėrimo Tavo,
Kurį atpirkai brangiu krauju Savo.

Pone Karaliau, Dieve Abraomo,
Dovanok mums pakajų¹⁵,
Ir atitolink kares,
Idant pažintų žmonės Tave,
Jog Tu esi Viešpats Dievas mūsų,

Susimylėk! Susimylėk!
Susimylėk ant sutvėrimo Tavo,
Kurį atpirkai brangiu krauju Savo.

O nerūstauk ant mūsų, prašom Tavęs,
Viešpatie.

¹⁴ Griekas – nuodėmė

¹⁵ Pakajus – taika, ramybė

Festivalio
organizatorius

Varėnos kultūros centras

Festivalio
rėmėjai

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖ